

สมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการ
ในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร
Administrator's Competency Effecting the Academic Affairs
Administration in School Under Bangkok Metropolitan

¹เสาวนีย์ สนใจ Saowanee Sonjai

²พระมหาไกรวรรณ ชินทตติโย Phramaha Kraiwan Jinadattiyo

¹²คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

¹²Faculty of Education, Mahamakut Buddhist University

¹Corresponding author e-mail: Saowaneeyiwen29@gmail.com

Received September 6, 2023; Revised June 15, 2024; Accepted: June 19, 2024

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาสมรรถนะผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร 2) เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร และ3) เพื่อศึกษาสมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างได้แก่ สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานครเหนือ จำนวนทั้งสิ้น 76 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลจำนวนโรงเรียนละ 4 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา 1 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือครูที่ได้รับมอบหมายดูแลงานวิชาการ 1 คน และครูผู้สอน 2 คน ผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 304 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์สมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน ผลการวิจัยพบว่า 1) สมรรถนะผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.41) 2) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, S.D. = 0.42) 3) สมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ ด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ซึ่งตัวแปรทั้ง 5 ด้าน ได้ร่วมกันทำนายการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำสำคัญ: สมรรถนะผู้บริหาร; การบริหารงานวิชาการ; กรุงเทพมหานคร

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the performance of school administrators under Bangkok metropolitan 2) to study academic administration of

school administrators under Bangkok metropolitan 3) to study the executive competency that affects academic administration of administrator's schools under Bangkok metropolitan. The samples were: There were 76 schools under the Bangkok Metropolitan Administration North Krungthong Group. The informants were 1 school administrator, 1 Deputy School Administrator, Head of Academic Administration or teachers assigned to supervise academic work, and 2 teachers, totaling 304 informants. Questionnaire tool Statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, step wise multiple regression analysis. The results showed that: 1) The overall performance of school administrators under Bangkok Metropolitan overall was at a highest level. ($\bar{X}$ = 4.55, S.D. = 0.41) 2) Academic administration of school administrators under Bangkok metropolitan overall was at a highest level. ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.42) 3) Administrator competencies affecting the academic administration of the administrators schools under Bangkok metropolitan were visionary analysis and synthesis good service personnel potential development and achievement-oriented, in which all 5 variables jointly predict academic administration In School Under Bangkok metropolitan by 80.0 % (R^2 = 0.640).

Keywords: Administrator's Competency; Academic Administration; Bangkok Metropolitan

บทนำ

ในยุคโลกาภิวัตน์ที่มีความเจริญก้าวหน้า ส่งผลให้ประเทศมีแนวโน้มที่จะเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว มีพลวัตสูงและมีความซับซ้อนหลากหลายมิติ ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนาประเทศอย่างมากจึงจำเป็นต้องมีการวางรากฐานการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยจำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนา และยกระดับทรัพยากรมนุษย์ในทุกมิติ ในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพ มีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้าน มีสุขภาวะที่ดี มีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น เป็นพลเมืองดีของชาติ มีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580, 2561) พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พุทธศักราช 2562 หมวด 1 บททั่วไป ว่าด้วยความมุ่งหมายและหลักการ มาตรา 6 บัญญัติไว้ว่า ในการจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข หมวด 5 ว่าด้วยการบริหารและการจัดการศึกษา ส่วนที่ 1 การบริการและการจัดการศึกษาของรัฐ มาตรา 36 บัญญัติไว้ว่า ให้สถานศึกษาดำเนินกิจการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหาร และการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ภายใต้การกำกับดูแล

ของสถานศึกษา และมาตราที่ 39 บัญญัติไว้ว่า ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการและสำนักงานการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมพื้นที่การศึกษา และการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2562) ซึ่งในสถานศึกษานั้นจะเห็นได้ว่าหัวใจของสถานศึกษานั้นอยู่ที่การบริหารงานวิชาการซึ่งมีความสำคัญยิ่งต่อการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ มาตรฐานคุณภาพการศึกษาจะปรากฏเด่นชัดเมื่อมีการบริหารงานวิชาการประสบความสำเร็จ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2555) ในการบริหารและการจัดการสถานศึกษาให้มีคุณภาพ ผู้บริหารสถานศึกษา ถือว่าเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการบริหารกิจกรรมต่างๆ กล่าวได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษาที่มีคุณภาพนั้นจำเป็นต้องอาศัยความรู้ความสามารถที่มี หากผู้บริหารขาดภาวะผู้นำแล้วก็จะส่งผลกระทบต่อสถานศึกษา ทั้งด้านชื่อเสียง ค่านิยมและผลสัมฤทธิ์ (จรูญ แก้วเอี่ยม, 2557)

การบริหารงานวิชาการให้ประสบผลสำเร็จจะต้องมีการวางแผนงานวิชาการ โดยมีการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้ 1) การวางแผนการบริหารงานวิชาการ ได้แก่ สร้างความตระหนักศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการ กำหนดขอบข่ายภารกิจงาน การจัดทำแผนงานวิชาการ นำแผนไปปฏิบัติประเมินผลวิเคราะห์ผลจากการประเมินและพัฒนางานวิชาการ 2) การจัดการเรียนการสอน ได้แก่ สร้างความตระหนักศึกษาวิเคราะห์สภาพปัจจุบัน ปัญหาความต้องการวางแผนและดำเนินการ จัดการเรียนการสอนจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดการสื่อและนวัตกรรมเทคโนโลยีและแหล่งการเรียนรู้การส่งเสริม งานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน ทุกกลุ่มสาระ การจัดกิจกรรมพัฒนาห้องสมุด ห้องปฏิบัติการให้เอื้อต่อการเรียน ส่งเสริมการพัฒนาสู่ความเป็นเลิศของนักเรียนที่มีความสามารถพิเศษ และช่วยเหลือนักเรียนด้อยโอกาส 3) การนิเทศการศึกษา ได้แก่ สร้างความตระหนักศึกษาสภาพ ปัจจุบันปัญหาความต้องการ วางแผนจัดทำโครงการนิเทศภายใน ดำเนินการนิเทศภายในตามโครงการประเมินผลโครงการ (สำนักการศึกษา, 2551)

สมรรถนะผู้บริหารงานวิชาการเป็นตัวบ่งชี้ความสำเร็จของการบริหารการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การบริหารสถานศึกษาจะเป็นตัวช่วยให้การจัดการศึกษาสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี ผู้บริหารจึงเป็นเสาหลักที่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อหน่วยงาน ผู้ใต้บังคับบัญชา และผลงานอันเป็นส่วนร่วม บทบาทหน้าที่ของผู้บริหารมีความสัมพันธ์อย่างใกล้ชิดกับคุณภาพของสถานศึกษา รวมทั้งมีผลสะท้อนต่อผลงานและวิธีปฏิบัติงานของสถานศึกษาแต่ละแห่งเป็นอันมาก ในขณะเดียวกันการบริหารสถานศึกษาเป็นภารกิจหลักของผู้บริหารที่จะต้องกำหนดแบบแผนวิธีการและขั้นตอนต่างๆ ในการปฏิบัติงานไว้อย่างมีระบบเพราะถ้าระบบการบริหารงานไม่ดีจะกระทบกระเทือนต่อส่วนอื่นๆ ของหน่วยงาน ผู้บริหารที่ดีต้องรู้จักเลือกวิธีการบริหารที่เหมาะสม และมีประสิทธิภาพ เพื่อจะให้งานนั้นบรรลุจุดหมายที่วางไว้ สมรรถนะของผู้บริหารเป็นกลยุทธ์ที่สำคัญกลยุทธ์หนึ่งที่จะทำให้การบริหารสถานศึกษาประสบความสำเร็จ (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2552)

จากผลการประเมินและทบทวนตัวชี้วัดระดับเมืองจากการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2563) พบว่า การจัดการศึกษาของ

กรุงเทพมหานครยังมีข้อจำกัดและเงื่อนไขต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ กรุงเทพมหานคร อาทิ ปัญหาคะแนนการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) ที่มีระดับต่ำของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปัญหาการเรียนออกกลางคัน ปัญหาความเท่าเทียม ความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึงระบบการศึกษา โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O - NET) หากพิจารณาแบบอิงกลุ่มโดยเปรียบเทียบกับคะแนนเฉลี่ยระดับประเทศนั้นการจัดการศึกษาขั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ของกรุงเทพมหานครค่อนข้างประสบความสำเร็จ เนื่องจากมีคะแนนคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ ส่วนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ยังต้องได้รับการพัฒนา เนื่องจากยังมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทุกวิชา รวมทั้งสภาพแวดล้อมอื่นๆ ในการจัดการศึกษา เช่น สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังสอนแบบบรรยายเนื้อหา นักเรียนยังคิดวิเคราะห์สังเคราะห์ได้น้อย ปัญหาสมรรถนะและคุณภาพครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ความต่อเนื่องในการพัฒนาและนโยบาย ตลอดจนความเหมาะสมของระบบการประเมินคุณภาพการศึกษาที่จะยกระดับคุณภาพการศึกษาไปสู่สากล เมื่อพิจารณาจากอุปสรรค ปัญหา เงื่อนไขต่างๆ จึงมีความจำเป็นที่ต้องทบทวนแนวทางการพัฒนา การสร้างกลไกเพื่อการจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานครอย่างยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานครฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564 – 2569) เพื่อยกระดับและพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ซึ่งประกอบไปด้วย ยุทธศาสตร์ที่ 1 ยกระดับคุณภาพการศึกษาสู่ความเป็นเลิศ ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาผู้เรียนตามอัตลักษณ์แห่งมหานคร ยุทธศาสตร์ที่ 3 ยกระดับประสิทธิภาพจัดการศึกษาตอบสนองความต้องการของผู้เรียนทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมและทั่วถึง ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาประสิทธิภาพการจัดการดิจิทัลเพื่อการศึกษา และยุทธศาสตร์ที่ 5 พัฒนาทุนมนุษย์และบริหารจัดการสู่องค์กรสมรรถนะสูง (สำนักยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักการศึกษา, 2564)

จากความสำคัญดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้พัฒนาต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสมรรถนะผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. เพื่อศึกษาสมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ซึ่งผู้ดำเนินการวิจัยดำเนินการวิจัย ดังนี้ 1) ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวคิด ทฤษฎี วรรณกรรม และผลงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำความรู้และแนวคิดที่ได้จากการศึกษาค้นคว้ามาสร้างเป็นเครื่องมือภายใต้คำแนะนำของอาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ 2) ผู้วิจัยนำผลที่ได้จากการศึกษาดังกล่าว มาสร้างแบบสอบถามสมรรถนะผู้บริหารในสถานศึกษาและการบริหารวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา นำไปปฐกษา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อพิจารณาแก้ไขข้อบกพร่อง และนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความสอดคล้องของเนื้อหาหรือสิ่งที่ต้องการวัด และความถูกต้องของภาษาที่ใช้ จากนั้นนำมาหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item Objective Congruence: IOC) เกณฑ์คุณภาพ คือ 0.6 ขึ้นไป (วิญญา วิศาลาภรณ์, 2533) ปรับแก้ภาษาและข้อความตามที่คุณเชี่ยวชาญเสนอแนะ ให้มีความชัดเจนในการสื่อความหมายมากยิ่งขึ้น ผลการวิเคราะห์ค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามมีค่าเฉลี่ยของดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ได้เท่ากับ 1.00 3) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างกับผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือครูที่ได้รับมอบหมายดูแลงานวิชาการ และครูผู้สอน จำนวน 8 โรงเรียน โรงเรียนละ 4 คน รวมทั้งสิ้น 32 คน 4) นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม มาวิเคราะห์หาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยภาพรวม และรายด้าน ด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค โดยใช้เกณฑ์ยอมรับที่มีค่ามากกว่า 0.70 ผลการวิเคราะห์ได้ค่าความเชื่อมั่นสมรรถนะผู้บริหารในสถานศึกษา และค่าความเชื่อมั่นการบริหารวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร เท่ากับ 0.98 5) นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพแล้วจัดพิมพ์เป็นฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา รองผู้บริหารสถานศึกษา/หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือครูที่ได้รับมอบหมายดูแลงานวิชาการ และครูผู้สอนของสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร จำนวนทั้งสิ้น 91 แห่ง ใน 8 เขต คือ เขตธนบุรี เขตคลองสาน เขตบางกอกใหญ่ เขตบางกอกน้อย เขตตลิ่งชัน เขตบางพลัด เขตจอมทอง เขตทวีวัฒนา กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร กลุ่มกรุงเทพมหานคร จำนวน 76 แห่ง สุ่มโดยการเปิดตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan) การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการคำนวณโดยเทียบบัญญัติไตรยางค์ ผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษาละ 4 คน คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 1 คน รองผู้บริหารสถานศึกษา หัวหน้าฝ่ายวิชาการ หรือครูที่ได้รับมอบหมายดูแลงานวิชาการ จำนวน 1 คน โดยการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และครูผู้สอน จำนวน 2 คน โดยการจับฉลาก (Lottery) รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น จำนวน 304 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยใช้แบบสอบถามความคิดเห็น (opinionnaire) จำนวน 1 ฉบับ แบ่งออกเป็น 3 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษาสูงสุด ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน ประสบการณ์ในตำแหน่งปัจจุบัน เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสมรรถนะของผู้บริหารซึ่งผู้วิจัยได้ใช้แนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2552) รวมทั้งสิ้น 8 สมรรถนะ ดังนี้ 1) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_1) 2) การบริการที่ดี (X_2) 3) การพัฒนาตนเอง (X_3) 4) การทำงานเป็นทีม (X_4) 5) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ (X_5) 6) การสื่อสารและจูงใจ (X_6) 7) การพัฒนาศักยภาพบุคคล (X_7) 8) การมีวิสัยทัศน์ (X_8)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา โดยใช้แนวคิดของหน่วยศึกษานิเทศก์ (หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักการศึกษา, 2554) ได้แก่ 1) การวางแผน

งานวิชาการ (Y_1) 2) การบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา (Y_2) 3) การบริหารจัดการเรียนรู้ (Y_3) 4) การวัดผลและประเมินผลการเรียน (Y_4) 5) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ (Y_5) 6) การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา (Y_6) 7) การใช้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ (Y_7) 8) การประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ (Y_8)

ผลการวิจัย

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า ผลการศึกษาสมรรถนะผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร จำแนกตามภาพรวมเป็นรายด้าน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงผลการศึกษาสมรรถนะผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

n=304

สมรรถนะผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (X_{tot})	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์	4.52	0.44	มากที่สุด
2. ด้านการบริการที่ดี	4.53	0.51	มากที่สุด
3. ด้านการพัฒนาตนเอง	4.59	0.47	มากที่สุด
4. ด้านการทำงานเป็นทีม	4.56	0.48	มากที่สุด
5. ด้านการคิดวิเคราะห์ และ สังเคราะห์	4.44	0.52	มาก
6. ด้านการสื่อสารและการจูงใจ	4.48	0.51	มาก
7. ด้านการพัฒนาศักยภาพของ บุคลากร	4.56	0.52	มากที่สุด
8. ด้านการมีวิสัยทัศน์	4.58	0.50	มากที่สุด
รวม	4.55	0.41	มากที่สุด

จากตารางที่ 1 พบว่า สมรรถนะผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.55$, S.D. = 0.41) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการพัฒนาตนเอง ($\bar{X} = 4.59$, S.D. = 0.47) ด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 4.58$, S.D. = 0.50) ด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.48) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร ($\bar{X} = 4.56$, S.D. = 0.52) ด้านการบริการที่ดี ($\bar{X} = 4.53$, S.D. = 0.51) ด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ($\bar{X} = 4.52$, S.D. = 0.44) ด้านการสื่อสารและการจูงใจ ($\bar{X} = 4.48$, S.D. = 0.51) และด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.52)

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า ผลการศึกษากิจการงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร จำแนกตามภาพรวมเป็นรายด้าน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงผลการศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร

n=304

การบริหารงานวิชาการของผู้บริหาร ในสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร(Y _{tot})	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การวางแผนงานวิชาการ	4.60	0.46	มากที่สุด
2. การบริหารจัดการหลักสูตร สถานศึกษา	4.47	0.55	มาก
3. การบริหารจัดการเรียนรู้	4.50	0.54	มากที่สุด
4. การวัดผลและประเมินผลการเรียน	4.51	0.52	มากที่สุด
5. การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้	4.50	0.54	มากที่สุด
6. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การศึกษาในสถานศึกษา	4.48	0.52	มาก
7. การใช้ชุมชนมีส่วนร่วมในการ เสริมสร้างความเข้มแข็งทางวิชาการ	4.58	0.50	มากที่สุด
8. การประกันคุณภาพการศึกษากับ งานวิชาการ	4.62	0.46	มากที่สุด
รวม	4.61	0.42	มากที่สุด

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.61, S.D. = 0.42) เมื่อพิจารณาเป็นราย ด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 6 ด้าน และอยู่ในระดับมาก 2 ด้าน เรียงจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการประกันคุณภาพการศึกษากับงานวิชาการ ($\bar{X}$ = 4.62, S.D. = 0.46) ด้านการวางแผนงาน วิชาการ ($\bar{X}$ = 4.60, S.D. = 0.46) ด้านการใช้ชุมชนมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างความเข้มแข็งทาง วิชาการ ($\bar{X}$ = 4.58, S.D. = 0.50) ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ($\bar{X}$ = 4.51, S.D. = 0.52) ด้านการบริหารจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = 0.54) การพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีและ แหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}$ = 4.50, S.D. = 0.54) ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาในสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.48, S.D. = 0.52) และด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา ($\bar{X}$ = 4.47, S.D. = 0.55)

3. วัตถุประสงค์ข้อที่ 3 พบว่า ผลการศึกษасสมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงาน วิชาการใน สถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเป็นสมการ ดังตารางที่ 3 และตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 3 แสดงผลการศึกษาค่าการถดถอยพหุคูณสมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการ บริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม ดังนี้

แหล่งความแปรปรวน	Sum of Square	df	Mean Square	F	Sig.
Regression	33.872	5	6.774	105.948	.000**
Residual	19.054	298	.064		
Total	52.926	303			

จากตารางที่ 3 พบว่า

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) 0.800

ประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square) 0.640

ประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) 0.634

ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) 0.253

ตารางที่ 4 ตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกสมการ ดังนี้

ตัวแปรพยากรณ์	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	p
	คะแนนดิบ β	ค่ามาตรฐาน Std. Error	Beta		
ค่าคงที่ (Constant)	1.060	0.165		6.439*	.000
การมีวิสัยทัศน์ (X_8)	0.334	0.044	0.398	7.546*	.000
การวิเคราะห์และสังเคราะห์ (X_5)	0.139	0.046	0.173	3.050*	.002
การบริการที่ดี (X_2)	0.095	0.047	0.115	2.030*	.043
การพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X_7)	0.110	0.046	0.136	2.416*	.016
การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_1)	0.103	0.047	0.108	2.208*	.028

จากตารางที่ 4 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_8) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ (X_5) การบริการที่ดี (X_2) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X_7) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_1) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) ในการทำนายการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (Y_{tot}) เท่ากับ 0.800 ค่าประสิทธิภาพในการ

ทำนาย (R Square) เท่ากับ 0.640 หมายความว่า สมรรถนะผู้บริหาร ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X_8) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ (X_5) การบริการที่ดี (X_2) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X_7) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_1) สามารถทำนายการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม (Y_{tot}) ได้ร้อยละ 80.0 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ 0.634 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ 0.253

ในลักษณะนี้แสดงว่า การมีวิสัยทัศน์ (X_8) ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ (X_5) การบริการที่ดี (X_2) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X_7) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X_1) ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นอภิปรายผลดังนี้

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สมรรถนะผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สมรรถนะ เป็นความรู้ทักษะ และพฤติกรรมที่จำเป็นต่อการทำงานของบุคคลให้ประสบผลสำเร็จสูงกว่ามาตรฐานทั่วไปซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ประการ คือ ความรู้ (Knowledge) ทักษะ (Skills) และพฤติกรรมที่พึงปรารถนา (Attributes) (ชาติรี ประสมศรี, 2555) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจึงได้กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามีวิทยฐานะรองผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการ ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ ผู้อำนวยการสถานศึกษาชำนาญการพิเศษ รองผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ ผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญ และผู้อำนวยการสถานศึกษาเชี่ยวชาญพิเศษ ต้องผ่านการประเมินด้านคุณภาพการปฏิบัติงาน โดยพิจารณาจากสมรรถนะในการปฏิบัติงาน จึงได้กำหนดสมรรถนะผู้บริหารให้ที่มีประสิทธิภาพ มีความรู้คู่คุณธรรม มีความสามารถในการบริหารจัดการ มีภาวะผู้นำ เป็นผู้บริหารมืออาชีพ เข้าใจถึงบรรยากาศในการทำงาน มีวิสัยทัศน์เป็นผู้นำมองการณ์ไกล (จักขุมา) สอดคล้องกับหลักธรรม “ทุติยปาปนิกสูตร หรือปาปนิกธรรม” ที่พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต) ได้กล่าวไว้ว่า เพราะผู้บริหารที่ดีนั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีการบริหารจัดการที่ดี และมีมนุษยสัมพันธ์ดี สามารถปฏิบัติการเชิงรุกผลักดันพัฒนางานและองค์กรให้ประสบความสำเร็จ มีการประกันคุณภาพการศึกษาสามารถกำหนดนโยบายและการวางแผนการศึกษา สามารถบริหารงานวิชาการ งานบุคคล งานงบประมาณธุรการ พัสดุและอาคารสถานที่ จึงได้มีการประกาศสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษาขึ้นเพื่อให้ผู้บริหารได้พัฒนาตนเองให้เกิดสมรรถนะทั้งการบริหารตนเอง การบริหารผู้อื่น การบริหารงานภายในและภายนอกองค์กร (พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตฺโต), 2559)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก การบริหารงานวิชาการ ถือว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษาในสถานศึกษาหรือในโรงเรียน ในการบริหารงานผู้บริหารนอกจากจะมีภูมิรู้ ต้องมีภูมิธรรมควบคู่กันไปด้วย โดยยึดหลักธรรมนำมาผสมผสานในการบริหารงาน ซึ่งหลักพรหมวิหาร

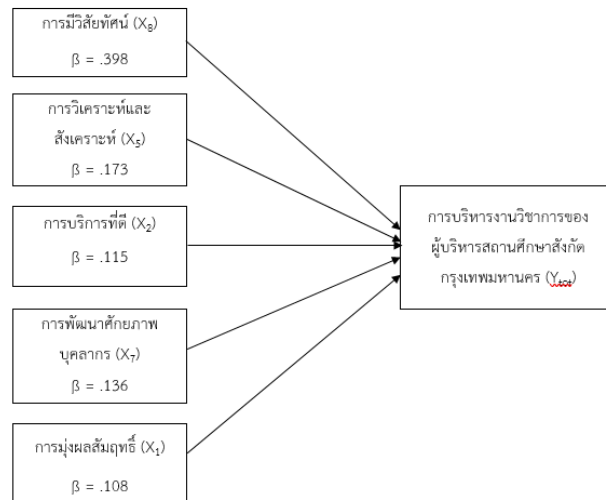
4 ถือเป็นธรรมสำหรับนักบริหาร ผู้บริหารควรมีทั้งความรัก ความสงสาร เอื้ออาทร และทำใจให้เป็นกลาง เนื่องจากงานบริหารวิชาการเกี่ยวข้องกับกิจกรรมทุกชนิดในสถานศึกษายังเกี่ยวข้องกับการปรับปรุงคุณภาพการเรียนการสอน และยังเป็นเครื่องชี้วัดความสำเร็จของการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษาจึงมีความสำคัญอันดับต้นๆ ของการบริหารงานในสถานศึกษา ซึ่งผู้บริหารต้องมีการดำเนินงานโดยการผสมผสานทรัพยากร การจัดกิจกรรมและประสบการณ์การเรียนรู้ให้แก่นักเรียน เพื่อปรับปรุงพัฒนาการเรียนการสอนให้บรรลุตามจุดมุ่งหมายอย่างมีประสิทธิภาพตลอดทั้งการอบรม ศีลธรรม จรรยาและความประพฤติของนักเรียน เพื่อให้เป็นคนดีมีความรู้ความสามารถทางวิชาการ ความรู้รอบตัว ความรู้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีทักษะการดำรงชีวิต อย่างมีความสุข (สำนักการศึกษา, 2551) ซึ่งหลักการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนเพื่อให้การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต้องอาศัยหลักการและวิธีการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ยึดหลักให้โรงเรียนจัดทำหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน และสังคมอย่างแท้จริง โดยมีครูและผู้บริหาร ผู้ปกครอง และชุมชนมีส่วนร่วม 2) มุ่งส่งเสริมการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น โรงเรียนให้จัดกระบวนการเรียนรู้ โดยถือว่าผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด 3) มุ่งส่งเสริมให้ชุมชนและสังคมมีส่วนร่วมในการกำหนดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ รวมทั้งสร้างเครือข่ายและแหล่งเรียนรู้ 4) มุ่งจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยจัดให้มีดัชนีชี้วัดคุณภาพการจัดหลักสูตร และกระบวนการเรียนรู้ และสามารถตรวจสอบคุณภาพการศึกษาได้ทุกช่วงชั้น 5) มุ่งส่งเสริมให้มีการสร้างเครือข่ายและความร่วมมือ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการจัดและการพัฒนาคุณภาพการศึกษา (สำนักการศึกษา, 2551)

ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 สมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการมีวิสัยทัศน์ ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ ด้านการบริการที่ดี ด้านการพัฒนาศักยภาพบุคลากร และด้านการมุ่งผลสัมฤทธิ์ ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องจากการมีวิสัยทัศน์ มองการณ์ไกล (จักขุมา) ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากร ร่วมแสดงความคิดเห็นเพื่อเป็นแนวทางในการสร้างวิสัยทัศน์ตลอดจนเผยแพร่แนวทางสู่การปฏิบัติงานต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ โดยผู้บริหารสามารถใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในความเป็นผู้นำ และเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติอย่างมีระบบ มีแบบแผนตามกระบวนการ ขั้นตอนที่เกิดจากการตกผลึกทางความคิด การมีส่วนร่วมในการออกแบบของบุคลากรจะสร้างความสามัคคีและความสัมพันธ์ในองค์กรดียิ่งขึ้น ผู้บริหารสามารถนำเอาจุดเด่นข้อนี้นำมาสร้างเป็นยุทธศาสตร์เพื่อแนวทางการพัฒนาในสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของบาทหลวงวิโรจน์ เสี่ยงไพเราะ ได้ศึกษาเรื่องวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑลราชบุรีพบว่า 1) วิสัยทัศน์ของผู้บริหารโดยภาพรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับสูง 2) พฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโดยรวมและทุกรายด้านอยู่ในระดับมาก 3) วิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน

สังกัดสำนักงานเขตราชบุรีโดยภาพรวมและทุกรายด้าน ได้แก่ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์กับการเผยแพร่วิสัยทัศน์ (บาทหลวงวิโรจน์ เสี่ยงไพเราะ, 2546)

องค์ความรู้ใหม่

จากการศึกษาสมรรถนะผู้บริหารที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร สามารถนำเสนอองค์ความรู้ใหม่จากการวิจัยรูปแบบ ได้ดังนี้

ภาพที่ 1 ความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นกับตัวแปรตาม

จากภาพที่ 1 แสดงให้เห็นว่าตัวแปรที่ได้รับคัดเลือกเข้าสมการ ได้แก่ ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X₈) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ (X₅) การบริการที่ดี (X₂) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X₇) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X₁) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple R) ในการทำนายการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร (Y_{tot}) เท่ากับ 0.800 ค่าประสิทธิภาพในการทำนาย (R Square) เท่ากับ 0.640 หมายความว่า สมรรถนะผู้บริหาร ด้านการมีวิสัยทัศน์ (X₈) การวิเคราะห์และสังเคราะห์ (X₅) การบริการที่ดี (X₂) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X₇) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X₁) สามารถทำนายการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม (Y_{tot}) ได้ร้อยละ 80.0 ค่าประสิทธิภาพในการทำนายที่ปรับแล้ว (Adjusted R Square) เท่ากับ 0.634 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานในการทำนาย (Standard Error) เท่ากับ 0.253

ในลักษณะนี้แสดงว่า การมีวิสัยทัศน์ (X₈) ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ (X₅) การบริการที่ดี (X₂) การพัฒนาศักยภาพบุคลากร (X₇) การมุ่งผลสัมฤทธิ์ (X₁) ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวม (Y_{tot}) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ซึ่งผู้วิจัยสามารถเขียนสมการพยากรณ์การถดถอยพหุคูณ ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบ

$$\hat{Y}_{tot} = 1.060^{**} + .334^{**} (X_8) + .139^{*} (X_5) + .095^{*} (X_2) + .110^{*} (X_7) + .103^{*} (X_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปแบบมาตรฐาน

$$Z = .398^{**} (X_8) + .173^{*} (X_5) + .115^{*} (X_2) + .136^{*} (X_7) + .108^{*} (X_1)$$

บทสรุป

สมรรถนะเป็นความสามารถของบุคคลในด้านความรู้ ความคิด ทักษะ คุณลักษณะ คุณธรรม จริยธรรมที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงานให้บรรลุผลอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์ มีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ มีการบริหารจัดการที่ดี มีการส่งเสริมพัฒนาศักยภาพบุคลากรและมุ่งผลสัมฤทธิ์ เพื่อนำพาสถานศึกษาไปสู่เป้าหมาย ซึ่งผู้บริหารต้องสามารถปฏิบัติการเชิงรุกผลักดันพัฒนางานและองค์กรให้ประสบความสำเร็จ เพื่อให้ผู้บริหารได้พัฒนาตนเองให้เกิดสมรรถนะทั้งการบริหารตนเอง การบริหารผู้อื่น การบริหารงานภายในและภายนอกองค์กร ผู้บริหารต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในความเป็นผู้นำและเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติอย่างมีระบบ มีแบบแผน ตามกระบวนการที่เกิดจากการตกผลึกทางความคิด การมีส่วนร่วมในการออกแบบของบุคลากรจะสร้างความสามัคคี ความสัมพันธ์ในองค์กรดียิ่งขึ้น ผู้บริหารสามารถนำเอาจุดเด่นข้อนี้มาสร้างเป็นยุทธศาสตร์เพื่อแนวทางการพัฒนาในสถานศึกษาสู่ความเป็นเลิศยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) จากการศึกษาพบว่าสมรรถนะผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครด้านการวิเคราะห์และสังเคราะห์ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากแต่เรียงลำดับแล้วมีค่าน้อยสุด ดังนั้น ผู้บริหารระดับสูงควรตระหนัก ให้ความสำคัญ และกระตุ้นให้ผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาตนเอง มีการเรียนรู้ พร้อมรับการปรับเปลี่ยนในทุกๆ สถานการณ์อย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดองค์ความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์ บูรณาการการบริหารงานของสถานศึกษาได้อย่างเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในองค์กร

2) จากการศึกษาพบว่า การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด โดยเฉพาะเรื่องผู้บริหารดำเนินการศึกษา วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลาง และสภาพปัญหาความต้องการของชุมชน การบริหารหลักสูตรในยุคปัจจุบันมีการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นและสถานศึกษา ให้มีส่วนร่วมคิด ร่วมตัดสินใจในการพัฒนาหลักสูตรของตนเองนั้น ต้องอาศัยเปลี่ยนแปลงแนวคิด วิธีการ รูปแบบและปรับเปลี่ยน กระบวนทัศน์ (paradigm shift) จากกรอบแนวคิดเดิมสู่แนวคิดใหม่ ความรู้ใหม่ และแนวปฏิบัติใหม่ๆ ดังนั้น สถานศึกษาควรกำหนดเป้าหมายในการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา และควรสนับสนุนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านหลักสูตรสถานศึกษาที่มาให้คำแนะนำ และทำหน้าที่ส่งเสริม สนับสนุนเพื่อให้การวิเคราะห์หลักสูตร การจัดทำหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

3) จากการศึกษาพบว่า สมรรถนะผู้บริหารด้านการมีวิสัยทัศน์ การวิเคราะห์และสังเคราะห์ การบริการที่ดี การพัฒนาศักยภาพบุคลากร และการมุ่งผลสัมฤทธิ์มีความสัมพันธ์กับการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาและผู้ที่

เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญ โดยมุ่งเน้นเรื่องการพัฒนาสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อให้การบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาบรรลุตามเป้าหมายมาตรฐานการศึกษาที่ได้กำหนดไว้และนำพาสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการบริหารงาน

ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อสมรรถนะผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
2. ควรศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร
3. ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสมรรถนะผู้บริหารที่เหมาะสมสามารถพัฒนาการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยศึกษาในรูปแบบกรณีศึกษา

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2562). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.).
- จรูญ แก้วเอี่ยม. (2557). เทคนิคการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์
- ชาติรี ประสมศรี. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างสมรรถนะของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย.
- บาทหลวงวิโรจน์ เสี่ยงไพเราะ. (2546). วิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อพฤติกรรมความเป็นผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสังฆมณฑลราชบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษา มหาบัณฑิต. สาขาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต). (2559). พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม. (พิมพ์ครั้งที่ 34). กรุงเทพมหานคร: สหธรรมิก.
- ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580, (2561, 13 ตุลาคม). ราชกิจจานุเบกษา. เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก. หน้า 34 - 43
- วิญญา วิศาลาภรณ์. (2553). การสร้างแบบทดสอบ. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สำนักการศึกษา. (2551). การบริหารวิชาการ. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร. (2564). รายงานสถิติการศึกษา ปีการศึกษา 2564 โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ร้านพจน์กล่องกระดาศ.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2555). แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับปรับปรุง พุทธศักราช 2552-2559. กรุงเทพฯ: ฟินนี่พับลิชชิง.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2552). กฎหมายและหนังสือเวียน ก.ค.ศ. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา.

- สำนักยุทธศาสตร์การศึกษา สำนักงานการศึกษา. (2564). *แผนปฏิบัติการประจำปี พ.ศ. 2565*.
กรุงเทพฯ: สำนักยุทธศาสตร์การศึกษา.
- หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษา. (2554). *แนวทางการบริหารจัดการคุณภาพโรงเรียนสังกัด
กรุงเทพมหานครการบริหารงานวิชาการ*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์สำนักงานพระพุทธศาสนา
แห่งชาติ.

